

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2016,

**kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
a další související zákony**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna trestního zákoníku

Čl. I

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 360/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 494/2012 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 259/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 165/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 163/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 1 se za text „(§ 312)“ vkládají slova „účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f)“ a slova „účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 2, 3,“ se zrušují.

CELEX: 32002F0475

2. V § 33 se za text „(§ 312)“ vkládají slova „financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e)“.

3. V § 35 písm. b) se za slovo „činy“ vkládají slova „vlastizrady (§ 309)“.

4. V § 54 odst. 3 se text „§ 311 odst. 3“ nahrazuje textem „§ 311 odst. 2“.

5. § 129 včetně nadpisu zní:

„§129

Organizovaná zločinecká skupina

Organizovaná zločinecká skupina je společenstvím nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti.

CELEX: 32008F0841

6. Za § 129 se vkládá nový § 129a, který včetně nadpisu zní:

„§ 129a

Teroristická skupina

(1) Teroristická skupina je společenstvím nejméně tří trestně odpovědných osob, které má trvalejší charakter, je v něm provedena dělba činností mezi jeho jednotlivé členy, jeho činnost se vyznačuje plánovitostí a koordinovaností a je zaměřené na páčání trestného činu vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru (§ 309), trestného činu teroristického útoku (§ 311) nebo trestného činu teroru (§ 312) (dále jen „teroristický trestný čin“).

(2) Naplnění znaků teroristické skupiny nevyklučuje použití ustanovení tohoto a jiných zákonů o organizované skupině a organizované zločinecké skupině; ustanovení § 361 a 363 se nepoužijí.“

CELEX: 32002F0475

7. V § 173 odst. 2 písm. d), § 175 odst. 3 písm. b), § 205 odst. 5 písm. b), § 206 odst. 5 písm. b), § 207 odst. 3 písm. b), § 209 odst. 5 písm. b), § 210 odst. 6 písm. b), § 211 odst. 6 písm. b) a § 212 odst. 6 písm. b) se slova „trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312)“ nahrazují slovy „teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f)“.

CELEX: 32008F0919

8. V § 311 odst. 1 písmeno f) zní:

„f) vyrábí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jaderný materiál, jadernou, biologickou, chemickou nebo jinou zbraň, bojový prostředek nebo materiál obdobné povahy, anebo provádí výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny, nebo“

CELEX: 32002F0475

9. V § 311 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3.

10. V § 311 odst. 2 písm. a) se slova „nebo 2“ zrušují.

11. Za § 312 se vkládají nové § 312a až 312f, které včetně nadpisů znějí:

„§ 312a

Účast na teroristické skupině

(1) Kdo založí teroristickou skupinu nebo kdo se činnosti teroristické skupiny účastní, bude potrestán odnětím svobody na tři až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím

majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako vedoucí činitel nebo představitel teroristické skupiny, nebo

b) jako zakladatel nebo člen teroristické skupiny, která naplňuje znaky organizované zločinecké skupiny.

(3) Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako vedoucí činitel nebo představitel teroristické skupiny, která naplňuje znaky organizované zločinecké skupiny, nebo

b) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Ustanovení § 107 a 108 se na pachatele činu uvedeného v odstavcích 1 až 3 neujíjí.

CELEX: 32002F0475

§ 312b

Zvláštní ustanovení o účinné lítosti

Kdo spáchá čin uvedený v § 312a, není trestný, učinil-li o teroristické skupině oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z jiného činu teroristické skupiny, než je uveden v § 312a, mohlo být ještě odstraněno. Voják může takové oznámení učinit i nadřiznému.

§ 312c

Bezrestnost agenta

(1) Policista plnící úkoly jako agent podle jiného právního předpisu (dále jen „agent“), který se účastní činnosti teroristické skupiny, není pro trestný čin účasti na teroristické skupině podle § 312a trestný, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít.

(2) Agent, který se účastní činnosti teroristické skupiny nebo takovou skupinu podporuje, není trestný pro trestný čin rvačky podle § 158 odst. 1, obchodování s lidmi (§ 168), svěření dítěte do moci jiného (§ 169), porušování domovní svobody (§ 178), poškození cizích práv (§ 181), porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182), kuplířství (§ 189), šíření pornografie (§ 191), výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), krádeže (§ 205), zpronevěry (§ 206), neoprávněného užívání cizí věci (§ 207), provozování nepoctivých her a sázek (§ 213), podílnictví (§ 214), legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216), pletichy v insolvenčním řízení (§ 226), porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227), poškození cizí věci (§ 228), padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), udávání padělaných a pozměněných peněz (§ 235), výroby a držení padělatelského náčiní (§ 236), neoprávněné výroby peněz (§ 237), porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží (§ 244), padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti (§ 245), porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství (§ 247), neoprávněného podnikání (§ 251), neoprávněného provozování hazardní hry (§ 252), zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256), pletichy při

zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257), pletichy při veřejné dražbě (§ 258), porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 261), porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 264), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně zahraničního obchodu s vojenským materiálem (§ 267), poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení (§ 276), nedovoleného ozbrojování (§ 279), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284), nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286), výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem (§ 288), neoprávněného nakládání s odpady (§ 298), neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (§ 299), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329), přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), nepřímého úplatkářství podle § 333 odst. 2, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice (§ 340), napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky (§ 341), padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348), nebezpečného vyhrožování (§ 353), hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny (§ 355), podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356) nebo výtržnictví (§ 358), jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít.

(3) Beztrestným se nestává agent, který teroristickou skupinu založil nebo zosnoval, anebo agent, který je vedoucím činitelem nebo představitelem teroristické skupiny.

§ 312d

Financování terorismu

(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného finančně nebo materiálně podporuje teroristickou skupinu, jejího člena, teroristu nebo spáchání teroristického trestného činu, trestného činu podpory a propagace terorismu (§ 312e) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) anebo shromažďuje finanční prostředky nebo jiné věci v úmyslu, aby jich bylo takto užito, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,
- b) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, nebo
- c) ve velkém rozsahu.

CELEX: 32002F0475

Podpora a propagace terorismu

(1) Kdo veřejně podněcuje ke spáchání teroristického trestného činu, nebo kdo veřejně schvaluje spáchaný teroristický trestný čin nebo pro něj veřejně vychvaluje jeho pachatele,

bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude potrestán,

a) kdo ke spáchání teroristického trestného činu nebo trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a) zjedná jiného,

b) kdo jinému poskytne informace nebo výcvik týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, nebezpečných látek anebo jiných obdobných metod nebo technik pro účely spáchání teroristického trestného činu,

c) kdo získá informace nebo si osvojí dovednosti týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, nebezpečných látek anebo jiných obdobných metod nebo technik za účelem spáchání teroristického trestného činu, nebo

d) kdo sám nebo prostřednictvím jiného za spáchání teroristického trestného činu poskytne nebo slíbí odměnu nebo odškodnění jinému nebo pro jiného anebo na takovou odměnu nebo odškodnění pořádá sbírku.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestána

a) osoba, která je občanem České republiky, vycestuje-li do jiného státu, jehož není státním příslušníkem nebo v němž nemá povolen trvalý pobyt, za účelem spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) nebo trestného činu uvedeného v odstavci 2 písm. b) nebo c), nebo

b) osoba, která není občanem České republiky, vycestuje-li z České republiky nebo cestuje-li přes její území do jiného státu, jehož není státním příslušníkem nebo v němž nemá povolen trvalý pobyt, za účelem spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) nebo trestného činu uvedeného v odstavci 2 písm. b) nebo c).

(4) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 písm. b) nebo d) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny,

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, nebo

d) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) vůči dítěti.

CELEX: 32008F0919

§ 312f

Vyhrožování teroristickým trestným činem

(1) Kdo vyhrožuje spácháním teroristického trestného činu, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,

c) se zbraní, nebo

d) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.“.

CELEX: 32002F0475

12. V § 348 odst. 3 písm. b) se slova „trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312)“ nahrazují slovy „teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f)“.

CELEX: 32008F0919

13. V § 361 odst. 2 se slova „ve vztahu k organizované zločinecké skupině určené nebo zaměřené k páčání vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312)“ nahrazují slovy „jako vedoucí činitel nebo představitel organizované zločinecké skupiny“.

14. V § 361 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.

15. V § 361 odst. 3 se slova „až 3“ nahrazují slovy „a 2“.

16. V § 363 odst. 1 se slova „Policista plní úkoly jako agent podle jiného právního předpisu (dále jen „agent“)“ nahrazují slovem „Agent“, text „odst. 1, 2“ se zrušuje a na konci textu odstavce se doplňují slova „anebo jejímu spáchání předejít“.

17. V § 363 odstavec 2 zní:

„(2) Agent, který se účastní činnosti organizované zločinecké skupiny nebo jako člen organizované skupiny nebo některou takovou skupinu podporuje, není trestný pro trestné činy uvedené v § 312c odst. 2, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny anebo jejímu spáchání předejít.“.

18. V § 363 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „anebo agent, který je vedoucím činitelem nebo představitelem organizované zločinecké skupiny“.

19. V § 366 odst. 2 písm. a) a v § 367 odst. 1 a 2 se za text „(§ 312)“ vkládají slova „, účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f)“.

20. V § 367 odst. 1 a v § 368 odst. 1 se slova „účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 2 a 3,“ zrušují.

21. V § 368 odst. 1 se za text „(§ 312)“ vkládají slova „, účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e)“.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

Čl. II

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 283/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 45/2005 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 239/2005 Sb., zákona č. 394/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 321/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 90/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 135/2008 Sb., zákona č. 177/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 480/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 52/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 272/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 163/2010 Sb., zákona č. 197/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2010 Sb., zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 207/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 43/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 273/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb.,

zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 163/2016 Sb. a zákona .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 17 odst. 1 se na začátek písmene d) vkládají slova „účasti na teroristické skupině, financování terorismu, podpory a propagace terorismu, vyhrožování teroristickým trestným činem,“.

2. V § 88 odst. 9 a v § 88a odst. 3 se za slova „(§ 361 trestního zákoníku),“ vkládají slova „v řízení o trestném činu účasti na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku)“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o zbraních

Čl. III

V § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 537/2004 Sb., zákona č. 484/2008 Sb. a zákona č. 41/2009 Sb., se za slovo „útok“ vkládají slova „, účasti na teroristické skupině, financování terorismu, podpory a propagace terorismu, vyhrožování teroristickým trestným činem“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Čl. IV

V § 4 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění zákona č. 183/2016 Sb., se za slova „(§ 312 trestního zákoníku)“ vkládají slova „, účasti na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku), financování terorismu (§ 312d trestního zákoníku), podpory a propagace terorismu (§ 312e trestního zákoníku), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f trestního zákoníku)“ a slova „účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 2 nebo 3 trestního zákoníku,“ se zrušují.

CELEX: 32002F0475

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Předkládaný návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, precizuje v návaznosti na požadavky vznesené mezinárodní mezivládní organizací The Financial Action Task Force (Finanční akční výbor, dále jen FATF)¹ a Výborem expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (dále jen výbor Moneyval) trestněprávní postih jednání spočívajících ve financování a jiné podpoře terorismu.

V podrobnostech k platnému právnímu stavu odkazujeme na Závěrečnou zprávu o hodnocení dopadů regulace. Samotný trestní zákoník ani jeho navrhovaná novela nemají žádné negativní dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, když žádným způsobem nerozlišují muže a ženy.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

K odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy odkazujeme na Závěrečnou zprávu o hodnocení dopadů regulace, ve které jsou detailně popsány.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úprava v jejím celku

Nezbytnost navrhované právní úpravy vyplývá ze Závěrečné zprávy o hodnocení dopadů regulace, rovněž lze odkázat na kapitolu 11 této důvodové zprávy, kde je detailně odůvodněna nezbytnost a naléhavost tohoto návrhu zákona.

¹ FATF byla vytvořena na pařížském summitu G-7 v roce 1989, její oficiální úlohou je tvořit dostatečnou politickou vůli vedoucí k legislativním reformám v oblasti praní špinavých peněz a financování terorismu. FATF vypracovala rozsáhlá doporučení (FATF Recommendations), jejichž naplnění hodnotí i u států, které nejsou jejími přímými členy. Právní povaha těchto doporučení je z hlediska mezinárodního práva nezávazná, jejich faktický vliv, a to i na nečlenské státy, je však značný, a to zejména z ekonomických a diplomatických důvodů. Česká republika (stejně jako ostatní nové členské státy Evropské unie) není přímým členem FATF, ale tzv. regionálního uskupení podle FATF [FATF-Style Regional Body (FSRB)], tj. výboru Moneyval (Výboru expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu) vytvořeného při Radě Evropy v roce 1998, jehož účelem je samostatné a vzájemné hodnocení členských států Rady Evropy, které nejsou členy FATF. FATF má celkem 36 členů (včetně Evropské komise) a 8 přidružených členských uskupení (tj. FSRB). Tímto způsobem je k dodržování FATF standardů zavázáno přes 180 jurisdikcí.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhované řešení je v souladu s předpisy tvořícími ústavní pořádek. Návrh novelizace respektuje zásadu, podle níž lze státní moc uskutečňovat pouze na podkladě zákona a v jeho mezích.

Návrh zákona plně respektuje právo na soudní a jinou právní ochranu, stanovením nových skutkových podstat trestných činů zachovává ústavní zásadu uvedenou v ustanovení čl. 39 Listiny základních práv a svobod, tedy že jen zákon smí stanovit, která jednání mohou být trestnými činy a jaké tresty za ně mohou být uloženy (*nullum crimen sine lege* a *nulla poena sine lege*). Soulad návrhu zákona se všemi čtyřmi aspekty zásady *nullum crimen, nulla poena sine lege* je odůvodněn v kapitole 6 této důvodové zprávy.

Ačkoliv některá kriminalizovaná jednání (veřejné podněcování ke spáchání teroristického trestného činu, veřejné schvalování spáchaného teroristického trestného činu nebo veřejné vychvalování pachatele teroristického trestného činu) se mohou svojí povahou dotýkat práva na svobodu projevu dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, je toto omezení možno podřadit pod odstavec 4 uvedeného ustanovení, tedy že se jedná o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu bezpečnosti státu a veřejnou bezpečnost, je tedy zachován princip proporcionality.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami Evropské unie

Předkládaný návrh zákona není v rozporu s právními předpisy Evropské unie. Navrhovaná právní úprava se dotýká oblastí, které jsou upraveny:

- rámcovým rozhodnutím Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu,
- rámcovým rozhodnutím Rady 2008/919/SVV, kterým se mění rámcové rozhodnutí 2002/475/SVV o boji proti terorismu, a
- rámcovým rozhodnutím rady 2008/841/SVV o boji proti organizované trestné činnosti.

Návrh zákona rovněž zohledňuje návrh směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu. Jednání o návrhu této směrnice byla v rámci Rady již ukončena, na březnové Radě SVV (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci) byl ke směrnici přijat obecný přístup. Lze souhlasit, že v ideálním případě by bylo vhodné počkat na přijetí této směrnice, jak je však vysvětleno podrobně v kapitole 11, vyčkání na přijetí směrnice nepřichází v úvahu kvůli lhůtám, které byly České republice pro přijetí požadovaných legislativních změn ze strany FATF a výboru Moneyval stanoveny (únor 2017). Z tohoto důvodu byl alespoň dosavadní návrh směrnice zohledněn tak, aby nebylo nezbytné přijatou úpravu opětovně novelizovat.

Žádná relevantní judikatura Soudního dvoru Evropské unie se na tyto oblasti nevztahuje. Z rozdílové tabulky pak vyplývá, která konkrétní ustanovení výše uvedených rámcových rozhodnutí byla zohledněna.

Navržená právní úprava je rovněž v souladu s Listinou základních práv Evropské unie, zejména s čl. 11 (svoboda projevu a právo na informace), čl. 21 (ochrana před diskriminací), čl. 49 (zásady zákonnosti a přiměřenosti trestů) a čl. 52 odst. 1 (rozsah zaručených práv).

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázaná

Oblasti financování a podpory terorismu se dotýká řada mezinárodních smluv, jež stanovují jednání, která jsou smluvní státy zavázány považovat za trestné činy a která mají být potrestatelná odpovídajícími sankcemi. Jde zejména o Mezinárodní úmluvu o potlačování financování terorismu (sdělení č. 18/2006 Sb. m. s.), Úmluvu Rady Evropy o prevenci terorismu a Dodatkový protokol k této Úmluvě a Úmluvu Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinů a o financování terorismu (ETS 198 – podepsána Evropskou unií, ale doposud neratifikována).

Navržená právní úprava není s těmito úmluvami v rozporu. Navržená právní úprava je rovněž v souladu s Úmluvou o fyzické ochraně jaderných materiálů (sdělení č. 27/2007 Sb. m. s.).

Soulad s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva

Návrh zákona je v souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva.

Návrh zákona plně vyhovuje požadavkům plynoucím z čl. 7 Úmluvy (uložení trestu jen na základě zákona). Tento článek zakotvuje nejen zákaz retroaktivní aplikace trestního práva v neprospěch obviněného (*nullum crimen, nulla poena sine lege praevia*), ale zahrnuje obecněji také princip, že pouze zákon může určovat, co je trestným činem, a stanovit trest (*nullum crimen, nulla poena sine lege scripta*), a princip, podle kterého trestní právo nesmí být aplikováno extenzivním způsobem v neprospěch obviněného, zejména prostřednictvím analogie (*nullum crimen, nulla poena sine lege stricta*). Dále musí být trestný čin jasně definován zákonem (*nullum crimen, nulla poena sine lege certa*). Tato podmínka je splněna, jestliže ten, komu je norma určena, může ze znění příslušného ustanovení zjistit – v případě potřeby za pomoci soudního výkladu nebo odborné porady, jaké konání nebo opominutí konání způsobuje jeho trestní odpovědnost (Kokkinakis proti Řecku, rozsudek, 25. 5. 1993, č. 14307/88, § 52).²

Současná trestněprávní úprava postihu financování a jiné podpory terorismu se vyznačuje vysokou mírou obecnosti, pod kterou je možné podřadit celou škálu nejrozumnějších jednání naplňující znak finanční i jiné podpory terorismu. To samo o sobě není v rozporu s čl. 7 Úmluvy, neboť je logickým důsledkem principu obecnosti zákonů. Jedna ze standardních technik právní úpravy spočívá v použití obecných kategorií namísto vyčerpávajících výčtů. Mnohé zákony proto nutně používají více či méně nejasných formulací, aby se vyhnuly přílišné tuhosti a aby se mohly přizpůsobit měnícím se okolnostem. Výklad a aplikace takových právních textů závisí na praxi (Cantoni proti Francii, rozsudek velkého senátu, 15. 11. 1996, č. 17862/91, § 31).³ Návrh zákona však počítá s významně kazuistickou úpravou, což lze z pohledu požadavku na jasnost a předvídatelnost trestných činů považovat za pozitivní.

Návrh zákona rovněž neporušuje zákaz retroaktivity (zpětné časové působnosti), návrh počítá s účinností prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení. Při aplikaci pravidla obsaženého v § 2 odst. 1 trestního zákoníku bude pak možné užít navrhovaného zákona na posouzení činu spáchaného před jeho účinností pouze tehdy, pokud to bude pro pachatele činu příznivější. To však nevylučuje použití navrhovaného zákona na

² KMEC, J. a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012. S. 841.

³ Tamtéž. S. 842.

pokračující nebo trvající čin, pokud bylo s jeho pácháním započato před účinností navrhovaného zákona (za současné právní úpravy), ale k jeho dokončení došlo až po účinnosti tohoto zákona, za předpokladu, že čin je trestný podle současné úpravy. V tomto případě bude čin kvalifikován podle navrhovaného zákona, i kdyby současná právní úprava byla v některých směrech pro pachatele příznivější (Rohlena proti České republice, rozsudek velkého senátu, 27. 1. 2015, č. 59552/08). Návrh zákona nezavádí nové druhy trestů a ani žádné neruší.

V českém trestním právu je všeobecně uznáváno, že analogie je nepřípustná, pokud jde o rozšiřování podmínek trestní odpovědnosti a při stanovení trestů a ochranných opatření za trestný čin, popř. i jakékoli jiné újmy na právech nebo majetku za něj ukládané, včetně podmínek jejich uložení. Zákaz *analogie in malam partem* vyplývá z teorie, že má-li trestní zákon působit pohrůžkou tresty na jednání fyzických i právnických osob, musí jim být předem znám, a nepochybně plyne z čl. 39 Listiny základních práv a svobod, který zakotvuje ústavní princip legality trestního práva, tedy že jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem, jenž *analogii legis in malam partem* vylučuje (náleží Ústavního soudu ze dne 19. 12. 2000, sp. zn. II. ÚS 178/2000).⁴

Rovněž je splněn i požadavek na dostatečné zachycení obsahu trestněprávních norem v psaných pramenech práva, který je v podmínkách České republiky zpřísněn bezpodmínečným požadavkem plynoucím z čl. 39 Listiny základních práv a svobod, aby vymezení toho, které jednání je trestným činem, bylo obsaženo v zákoně, k jehož vydání je kompetentní toliko Parlament České republiky (plenární nález Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl.ÚS 13/12).

Návrh zákona omezuje svobodu projevu zakotvenou v čl. 10 Úmluvy (veřejné podněcování ke spáchání teroristického trestného činu, veřejné schvalování spáchaného teroristického trestného činu nebo veřejné vychvalování pachatele teroristického trestného činu), k tomuto omezení však dochází v souladu s požadavky stanovenými v odstavci 2 tohoto článku (jedná se o omezení stanovená zákonem v demokratické společnosti nezbytná v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti a ochrany zdraví nebo morálky). Podněcování k násilí je neslučitelné s Úmluvou, a to bez ohledu na skutečnost, že samotný cíl by mohl být s Úmluvou v souladu. Za podněcování k násilí považuje Evropský soud pro lidská práva i oslavu terorismu (Leroy proti Francii, rozsudek, 2. 10. 2008, č. 36109/03, § 36–38). Evropský soud pro lidská práva v souvislosti s kauzami dotýkajícími se kurdské otázky formuloval několik principů, které musí smluvní strany respektovat. Například citace pasáží vůdce zakázané organizace (v daném případě Abdullaha Öcalana) automaticky neznamená, že takový projev podněcuje k násilí či podporuje terorismus [Demirel a Ateş proti Turecku (č. 3), rozsudek, 9. 12. 2008, č. 11976/03, § 27]. Při klasifikaci výroků je naopak „nutné brát v potaz použitá slova a kontext, v němž jsou zveřejněna, a s ohledem na to posoudit, zda dotčený text, posuzovaný jako celek, může být považován za podněcování k násilí“ (tamtéž, § 27; srov. rovněž Özgür Gündem proti Turecku, rozsudek, 16. 3. 2000, č. 23144/93, § 63; či Sürek a Özdemir proti Turecku, rozsudek velkého senátu, 8. 7. 1999, č. 23927/94 a 24277/94, § 61).⁵

⁴ ŠÁMAL, P. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. S. 20.

⁵ KMEC, J. a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012. S. 1021.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované úpravy na státní rozpočet a ostatní rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Předpokládané finanční dopady jsou blíže rozepsány v Závěrečné zprávě o hodnocení dopadů regulace. Novela se týká trestní odpovědnosti za jednání pro společnost škodlivých a jako taková nemá žádné negativní sociální dopady. Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na podnikatelské prostředí. Navrhovaná právní úprava nebude mít vliv na životní prostředí.

8. Zhodnocení navrhovaného řešení k ochraně soukromí a osobních údajů

Předložený návrh v této oblasti stávající úpravu nikterak nemění, dopady na problematiku ochrany soukromí a osobních údajů se nepředpokládají. Orgány činné v trestním řízení budou postupovat podle dosavadních procesních pravidel, které jim nyní umožňují nakládat pro potřeby trestního řízení s osobními údaji osob. Nové pravomoci orgánům činným v trestním řízení návrh nepřiznává. Navrhovaná právní úprava je tedy v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava nepřináší s sebou zvýšení korupčního rizika. Rozsah návrhu je přiměřený množině vztahů, které má upravovat a nerozšiřuje kompetence orgánů veřejné správy. Navrhovanou úpravou se pouze zapracovávají požadavky plynoucí z mezinárodních a evropských pramenů práva.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu stát

Navrhovaná úprava může přinést pouze pozitivní dopady na bezpečnost státu, neboť precizuje trestněprávní postih financování a podpory terorismu.

11. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Česká úprava trestního práva hmotného musí reagovat na požadavky na změnu úpravy trestněprávního postihu financování a jiné podpory terorismu, které vůči České republice vznesly FATF a výbor Moneyval.

FATF byla vytvořena na pařížském summitu G-7 v roce 1989, její oficiální úlohou je tvořit dostatečnou politickou vůli vedoucí k legislativním reformám v oblasti praní špinavých peněz a financování terorismu. FATF vypracovala rozsáhlá doporučení (FATF Recommendations⁶), jejichž naplnění hodnotí i u států, které nejsou jejími přímými členy. Právní povaha těchto doporučení je z hlediska mezinárodního práva nezávazná, jejich faktický vliv, a to i na nečlenské státy, je však značný, a to zejména z ekonomických a diplomatických důvodů. Česká republika (stejně jako ostatní nové členské státy Evropské unie) není členem FATF, ale

⁶ The FATF Recommendations (February 2012, updated October 2015). Dostupné na: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

tzv. regionálního uskupení podle FATF [FATF-Style Regional Body (dále jen FSRB)⁷], tj. výboru Moneyval (Výboru expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu) vytvořeného při Radě Evropy v roce 1998, jehož účelem je samostatné a vzájemné hodnocení členských států Rady Evropy, které nejsou členy FATF. FATF má celkem 36 členů (včetně Evropské komise) a 8 přidružených členských uskupení (tj. FSRBs). Tímto způsobem je k dodržování FATF standardů zavázáno přes 190 jurisdikcí.

Česká republika je pravidelně hodnocena výborem Moneyval⁸, který České republice vytýká řadu nedostatků. Tyto nedostatky se doposud i přes veškerou snahu České republiky nepodařilo výboru Moneyval vysvětlit. Poslední hodnotící zpráva České republiky (4. kolo hodnocení) byla výborem Moneyval schválena na jeho 35. plenárním zasedání v dubnu 2011. Česká republika byla z důvodu identifikovaných nedostatků zařazena do režimu tzv. „REGULAR - EXPEDITED FOLLOW-UP PROCEDURE“ (to znamená, že zprávy o změnách v legislativě a přijatých opatřeních k nápravě vytýkaných nedostatků měly být předkládány v intervalech kratších než dva roky). Nejmírnější režim, tzv. „BIENNIAL UPDATE“, je dvouletý interval pro podávání zpráv a jako nejpřísnější kategorie existuje ještě tzv. „ENHANCED FOLLOW-UP PROCEDURE“, ke které výbor přistupuje u zemí, které nedostatečně nebo vůbec neodstraňují vytýkané nedostatky. Česká republika od schválení výše uvedené hodnotící zprávy předložila do září 2015 celkem šest tzv. follow-up reportů (následných zpráv o pokroku v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu), přičemž se pokoušela získat hodnocení, které by ji přeřadilo do nejmírnějšího režimu, tedy do režimu „BIENNIAL UPDATE“. Aby tak výbor Moneyval mohl rozhodnout, je (podle procedurálních pravidel pro čtvrté kolo hodnocení) nutné, aby některá vybraná tzv. „CORE“ a „KEY“ FATF Recommendations (základní a klíčová doporučení FATF) byla hodnocena nejméně stupněm „LC - Largely Compliant“ nebo „C - Compliant“ (tj. jako „převážně v souladu“ nebo „plně v souladu“). Těmito základními a klíčovými doporučeními jsou: R. 1 a SR. II – Praní peněz a financování terorismu; R. 3 a SR. III – Zmrazení a konfiskace; R. 4 – Mlčenlivost finančních institucí; R. 5 – Hlubková kontrola klienta; R. 10 – Uchovávání údajů; R. 13, R. 26, SR. IV – Finanční zpravodajské jednotky a hlášení podezřelých obchodů; R. 26 – Dohled nad finančním sektorem; R. 35, R. 36, R. 40, SR. I, SR. V – Mezinárodní spolupráce. Podle procedurálních pravidel čtvrtého kola hodnocení má jurisdikce zařazená do režimu REGULAR – EXPEDITED časovou lhůtu tři let, aby odstranila vytýkané nedostatky u těch „CORE“ a „KEY“ FATF doporučení, která byla hodnocena stupni „NC - Non-Compliant“ a „PC - Partially Compliant“ („v nesouladu“ a „částečně v souladu“), a aby požádala o zařazení do režimu „BIENNIAL UPDATE“. V případě, že nejsou u těchto doporučení nedostatky odstraněny a není dosaženo alespoň stupně hodnocení LC, je tato jurisdikce přeřazena do režimu „ENHANCED FOLLOW-UP PROCEDURE“. České republice se do září 2015, kdy předkládala svou šestou zprávu o dosaženém pokroku, nepodařilo změnit stupeň hodnocení PC u doporučení R. 1, R. 3, R. 35 a SR. II. Výbor Moneyval na základě tohoto stavu zařadil Českou republiku do režimu „ENHANCED FOLLOW-UP PROCEDURE“ – stupeň II. Tento zostřený režim má čtyři stupně: Stupně I a II jsou zaslání dopisu, respektive vysoká osobní návštěva ze strany sekretariátu výboru Moneyval, směřované příslušným ministrům, s cílem zdůraznit vysokou naléhavost řešení

⁷ Přehled všech přidružených uskupení a jejich členů je uveden například v příloze dokumentu: „FATF REPORT TO G20 LEADERS - ACTIONS BEING TAKEN BY THE FATF“. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Terrorist-financing-actions-taken-by-FATF.pdf>

⁸ Třetí kolo hodnocení výboru MONEYVAL. Dostupné z:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/round3/MONEYVAL\(2006\)21Rep-CZE3_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/round3/MONEYVAL(2006)21Rep-CZE3_en.pdf)

Čtvrté kolo hodnocení výboru MONEYVAL. Dostupné z:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/round4/CZE4_MER_MONEYVAL\(2011\)01_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/round4/CZE4_MER_MONEYVAL(2011)01_en.pdf)

vytýkaných nedostatků. Ve stupních III a IV vydává výbor Moneyval tzv. „Veřejné prohlášení“, ve kterém vyzve členské země celosvětové sítě AML/CTF⁹ (FATF a FSRB), aby v oblasti finančních styků přistupovaly k dotčené jurisdikci s přihlédnutím k vyšší míře rizikivosti. Výbor Moneyval pak rovněž předá danou jurisdikci do pravomoci FATF, která prostřednictvím svého orgánu ICRG (International Co-operation Review Group) provádí další dohled a evaluaci včetně vytvoření akčního plánu s časovými termíny plnění jednotlivých kroků.

Dne 5. října bylo sekretariátem Moneyvalu přistoupeno ke stupni I. a byl zaslán dopis ministrům spravedlnosti a financí České republiky. Delegation České republiky při výboru Moneyval předložila na jeho 50. plenárním zasedání v dubnu 2016 svou první zprávu v režimu „ENHANCED FOLLOW-UP PROCEDURE“, kde byla zdůrazněna skutečnost, že byl zpracován legislativní návrh novely trestního zákoníku, který reaguje na požadavky FATF a výboru Moneyval ve vztahu ke kriminalizaci financování terorismu. Na základě zpracované analýzy Sekretariátu výboru Moneyval však plenární zasedání konstatovalo, že nebyl zjištěn prakticky žádný pokrok v R. 1 (týkající se trestného činu legalizace výnosů, kde má Česká republika novelizovat trestní zákoník v souladu s vytýkanými nedostatky ze 4. kola hodnocení), dále pouze limitovaný pokrok v R. 3 (zejména týkající se nedostatečných statistik a konfiskace), a zejména že bylo dosaženo pouze omezeného pokroku v SR. II, týkající se financování terorismu, kdy shora uvedená novela trestního zákoníku se zatím nachází pouze v připomínkovém řízení, a z toho také vyplývající nízký pokrok v R. 35 (které navazuje na všechna předchozí tři zásadní doporučení). V důsledku uvedené analýzy (která je podepřena i dopisem předsedy FATF ze dne 14. 3. 2016, jež byl adresován ministru spravedlnosti České republiky) rozhodlo plenární zasedání výboru Moneyval o přeřazení České republiky v rámci zostřené režimu do stupně II, který spočívá ve vyslání návštěvy vysokých představitelů výboru Moneyval, jež zavítala do České republiky začátkem června 2016 a jejím účelem byla zejména podpora snahy Ministerstva spravedlnosti České republiky ve věci přijetí nutných změn v trestním zákoníku tak, aby úprava korespondovala s požadavky doporučení FATF.

Mimo shora popsanou situaci České republiky v rámci výboru Moneyval je třeba vyzdvihnout také skutečnost, že ze strany FATF proběhlo v druhé polovině roku 2015 její vlastní, na FSRBs (včetně výboru Moneyval) nezávislé, hodnocení celkem 190 jurisdikcí zaměřené výhradně na hodnocení opatření proti financování terorismu. Závěry této iniciativy nazvané FATF TF FFI (Financial Action Task Force Terrorist Financing Fact Finding Initiative) byly zveřejněny na Plenárním zasedání FATF v Paříži ve dnech 17. – 19. února 2016¹⁰ v dokumentu „FOLLOW-UP TO THE TERRORIST FINANCING FACT-FINDING INITIATIVE“ (JT03389907), který je zároveň podkladovým materiálem pro zprávu FATF určenou pro G20. Česká republika byla v tomto dokumentu zařazena ze strany FATF do skupiny jurisdikcí s nedostatečnou kriminalizací financování terorismu, a to jako jediná země Evropské unie a Evropy vůbec (vedle zemí jako jsou Brazílie, Fidži, Papua Nová Guinea, Barbados, Seychely, Swazijsko, Zambie, Lesotho, Malawi, Uganda, Kolumbie, Kostarika, Guatemala, Peru, Uruguay, Libérie, Stát Palestina, Omán, Libanon, Libye a Irák); na základě uvedeného zařazení a tzv. „FATF TF FFI Follow-up Procedures“ má Česká republika rok na nápravu vytýkaných nedostatků (do února 2017); v případě nesplnění mezinárodních požadavků do této doby bude Česká republika vyjmuta z pravomoci výboru Moneyval a předána k dalším opatřením orgánu ICRG (FATF). V takovém případě lze mimo jiné

⁹ Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism.

¹⁰ Závěry z tohoto jednání jsou dostupné z:

<http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/outcomes-plenary-february-2016.html>

s určitostí očekávat vydání veřejného prohlášení FATF¹¹, ve kterém budou jurisdikce FATF a přidružených uskupení (FSRBs) vyzvány k tomu, aby finanční styky s Českou republikou posuzovaly jako rizikové a přijaly v tomto směru příslušná opatření. Žádná evropská země se do tohoto režimu nikdy před tím nedostala, a tak lze další vývoj následků pouze předjímat. Je však nanejvýš pravděpodobné, že by takové opatření velmi výrazně ovlivnilo posuzování rizikovitosti a důvěryhodnosti země ze strany zahraničních společností a investorů. Tzv. „rating“ České republiky prováděný ze strany mezinárodně uznávaných agentur by se s vysokou pravděpodobností zhoršil. Důsledkem těchto skutečností by také velmi pravděpodobně došlo k významnému zhoršení přístupu národních finančních institucí na mezinárodní trhy a k omezování či blokování obchodů českých společností na mezinárodním poli. Takové změny by zcela jistě měly v konečném důsledku významný vliv i na hospodářské výsledky celého státu.

Předkládaná novela je tedy nanejvýš naléhavá, a proto se navrhuje projednat tento návrh zákona podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění zákona č. 40/2007 Sb., tedy aby Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky vyslovila s tímto návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

¹¹ Příkladem mohou být veřejná prohlášení vůči Iránu a Korejské lidově demokratické republice, dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/public-statement-february-2016.html>

Zvláštní část

K článku I [změna trestního zákoníku]

K bodu 1 [§ 7 odst. 1]

Tato změna navazuje na zavedení nových ustanovení § 312d, 312e a 312f, která postihují jednání doposud popsaná v § 311 odst. 2. Zrušení slov „účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 2, 3“ reaguje na zrušení těchto odstavců a zavedení nového ustanovení § 312a, na které se rovněž vztahuje zásada univerzality. Dosah působnosti trestního zákoníku je tak zachován.

K bodu 2 [§ 33]

Tato změna navazuje na zavedení nových ustanovení § 312d a 312e, která postihují jednání doposud popsaná v § 311 odst. 2. Ustanovení § 312f, které postihuje jednání spočívající ve vyhrožování teroristickým trestným činem (dnes z části postihnutelné podle § 311 odst. 2 alinea 1), se navrhuje do výčtu nezařadit, neboť po spáchání jednání, které je předmětem tohoto ustanovení, nebude fakticky možné zamezit škodlivému následku nebo jej napravit, neboť vyhrožování bude dokonáno samotnou výhrůžkou, u které není podmínkou, aby byla způsobilá vzbudit důvodnou obavu z toho, že pachatel čin, kterým hrozí, skutečně uskuteční. To nevylučuje užití specifického důvodu zániku trestní odpovědnosti za pokus tohoto trestného činu spočívající v dobrovolném upuštění od dalšího jednání směřujícího k spáchání zamýšleného trestného činu pachatelem (§ 21 odst. 3).

K bodu 3 [§ 35 písm. b)]

Doplněním trestného činu vlastizrady podle § 309 do výčtu trestných činů, u nichž uplynutím doby nezaniká trestnost, se napravuje zřejmé opomenutí zákonodárce. Není důvodu, proč by v tomto výčtu trestný čin vlastizrady neměl být uveden, když v něm jsou uvedeny trestné činy podle § 310, 311 a 312, na které trestný čin vlastizrady ve své dispozici odkazuje; rovněž nelze dovodit, že se na něj z tohoto důvodu ustanovení o vyloučení promlčení vztahovalo (srov. například výčet v ustanovení § 33 *a contrario*). Jednání, která jsou postihována nově navrhanými ustanoveními § 312a, § 312d až 312f, jsou částečně postižitelná podle § 311 odst. 2 a čistě teoreticky se tak na ně vzhledem k právní kvalifikaci může vztahovat ustanovení § 35 písm. b). U těchto nových trestných činů nicméně není věcného důvodu pro to, aby bylo vyloučeno promlčení trestnosti, kromě toho fakticky nemůže dojít při spáchání těchto trestných činů k naplnění okolností, které by zakládaly válečný zločin nebo zločin proti lidskosti podle předpisů mezinárodního práva.

K bodům 4, 9 a 10 [§ 54 odst. 3, § 311 odst. 2 a 3]

Zrušením současného odstavce druhého § 311, který obsahuje tři alinea (vyhrožování teroristickým útokem, veřejné podněcování k teroristickému útoku a finanční, materiální nebo jiná podpora teroristického útoku, teroristy, teroristické skupiny nebo jejího člena) a vytvořením samostatných skutkových podstat podle § 312d až 312f se vyhovuje požadavkům Moneyval a FATF, podle kterých při absenci samostatného trestného činu financování terorismu (stand-alone offence) jsou znaky tohoto trestného činu rozprostřeny po trestním zákoníku, což snižuje odrazující účinek kriminalizace. Údajně je Česká republika

jedním ze tří států světa (vedle Brazílie a Libye), které nepostihují financování terorismu prostřednictvím samostatného trestného činu (srov. však § 419 odst. 2 zákona č. 300/2005 Z. z., [slovenský] trestný zákon). Vyhrůžování se navrhuje nově upravit v § 312f, veřejné podněcování v rámci § 312e a finanční a materiální podporu samostatně v § 312d.

Přečíslování odstavců se musí odrazit rovněž v § 54 odst. 3, ve kterém je odkaz na dosavadní § 311 odst. 3.

K bodu 5 [§ 129]

Navrhuje se precizovat definici organizované zločinecké skupiny. Více osobami se mají na mysli nejméně tři trestně odpovědné osoby (srov. R 45/1986), což se odráží i v navrhované dikci. Od 1. 1. 2012 se trestně odpovědnou osobou myslí rovněž právnická osoba.

K bodu 6 [§ 129a]

V odstavci prvním se nově definuje pojem teroristické skupiny, a to jako společenství nejméně tří trestně odpovědných osob, které má trvalejší charakter, je v něm provedena dělba činností mezi jeho jednotlivé členy, jeho činnost se vyznačuje plánovitostí a koordinovaností a je zaměřeno na páčání teroristických trestných činů, čímž se rozumí trestné činy vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312). Teroristickým trestným činem tak nebude vlastizrada spáchaná formou rozvracení republiky (§ 310) nebo sabotáže (§ 314). Pojem teroristického trestného činu se zavádí z důvodu odkazu na tyto trestné činy na četných místech v trestním zákoníku (jedná se tedy o legislativní zkratku).

V současné době trestní zákoník používá pojem teroristická skupina výlučně v § 311 odst. 2 alinea 3. V § 361 odst. 2 a 3 je pak používán pojem organizovaná zločinecká skupina určená nebo zaměřená k páčání vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) a teroru (§ 312). Podle čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu, se teroristickou skupinou rozumí strukturovaná skupina více než dvou osob existující po delší dobu, která jedná ve shodě s cílem páchat teroristické trestné činy. Strukturovanou skupinou se pak rozumí skupina, která není nahodile vytvořena za účelem bezprostředního spáchaní trestného činu, její členové nemusejí mít formálně vymezené úlohy, není nezbytná kontinuita členství ani rozvinutá struktura. Další definice je obsažena v Doporučení FATF, podle kterých je teroristická organizace jakákoli skupina teroristů, která

- (i) spáchá, nebo se pokusí spáchat teroristický čin jakýmkoli způsobem, přímo či nepřímo, nezákonně a vědomě;
- (ii) se podílí jako spolupachatel na teroristickém činu;
- (iii) organizuje nebo řídí ostatní, aby páchali teroristické činy; nebo
- (iv) přispěje ke spáchaní teroristického činu skupinou osob jednajících ve společném zájmu, pokud je přispění záměrné a s cílem podpořit teroristický čin nebo s vědomím, že záměrem skupiny je spáchat teroristický čin.

Z čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu, vyplývá požadavek na postih vedení teroristické skupiny a účasti na činnosti teroristické skupiny. Toto jednání je v současné době postihováno § 361 odst. 2 a 3, požadavky plynoucí z tohoto článku však nejsou dostatečně splněny, neboť teroristická skupina ve smyslu čl. 2 odst. 1 citovaného rámcového rozhodnutí je širším pojmem než organizovaná zločinecká skupina určená nebo

zaměřená k páčání vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) a teroru (§ 312). Znaky organizované zločinecké skupiny jsou obsaženy v zákonné definici ustanovení § 129 trestního zákoníku, podle kterého je organizovaná zločinecká skupina společenstvím více osob (alespoň tří) s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbu činností, která je zaměřena na soustavné páčání úmyslné trestné činnosti. Z výše uvedené definice teroristické skupiny, která je obsažena v čl. 2 odst. 1 citovaného rámcového rozhodnutí, lze potom srovnáním se zákonnou definicí organizované zločinecké skupiny dospět k závěru, že tyto se plně neshodují, teroristická skupina nemusí vyžadovat zejména takový stupeň organizovanosti (rozdělení funkcí, vnitřní struktura).

Teroristickou skupinu se navrhuje definovat prostřednictvím znaků charakterizujících organizovanou skupinu¹², které jsou však doplněny znaky „trvalejší charakter“ a „zaměřenosti na páčání teroristických trestných činů“, jakožto znaků plynoucích z požadavků čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu. Teroristická skupina je tedy určena k páčání teroristických trestných činů, to však neznamená, že by nemohla vyvíjet i jiné aktivity, nemající spojitost s její teroristickou činností.

Teroristická skupina naopak výslovně neobsahuje znak „což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu“, který je obsažen v judikaturou vymezené definici organizované skupiny. Tento znak slouží jako určitý materiální korektiv, který zajišťuje, aby nebyla pod organizovanou skupinu podřazována prostá (nikoliv organizovaná) součinnost (spolupachatelství, účastenství v užším smyslu, formy přípravy spočívající v organizátorství, návodu, pomoci, spolčení nebo srocení, anebo další zvláštní formy součinnosti) tří a více osob. Ostatně tento znak rovněž není uveden ani v definici organizované zločinecké skupiny, byť zřejmě není pochybnosti o tom, že organizovaná zločinecká skupina je podmnožinou organizované skupiny. Teroristická skupina pak rovněž představuje podmnožinu organizované skupiny (každá teroristická skupina bude zároveň organizovanou skupinou). Vztah teroristické skupiny a organizované zločinecké skupiny je pak definován jako průnik dvou podmnožin (průnikem je teroristická skupina naplňující znaky organizované zločinecké skupiny).

Více osobami se mají na mysli nejméně tři trestně odpovědné osoby (srov. R 45/1986), což se odráží i v navrhované dikci. Od 1. 1. 2012 se trestně odpovědnou osobou myslí rovněž právnická osoba. Pro posouzení toho, zda jde v daném konkrétním případě o společenství nejméně tří trestně odpovědných osob, není vyžadováno výslovné přijetí za člena teroristické skupiny nebo výslovné přistoupení člena k takové skupině. Postačí, že se pachatel fakticky a neformálně (třeba i konkludentně) včlenil do skupiny a aktivně se podílel na její činnosti. Rovněž není potřeba zjistit totožnost všech členů teroristické skupiny, postačí zjištění, že mezi nejméně třemi osobami reálně existujícími a vzájemně spolupracujícími došlo k určité součinnosti na realizování trestné činnosti, která vykazuje výše uvedené znaky (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010). Teroristická skupina nemusí být složena jen z pachatelů, může být složena i z pachatele a účastníků (Rt 53/1976-II, Rt 22/2011-I). Teroristická skupina je tak kvalifikovaným případem spolupachatelství,

¹² Ustálená judikatura definuje organizovanou skupinu jako „sdružení více osob, v kterém je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu, a tím i jeho nebezpečnost pro společnost“ (R 53/1976-II a R 45/1986). Znak „nebezpečnost pro společnost“ plynul z dřívějšího znění § 88 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů; kromě toho nelze odhlédnout od skutečnosti, že uvedená definice byla podána v kontextu výkladu znaku „organizovaná skupina“ jako kvalifikační okolnosti u trestného činu loupeže [srov. k tomu tehdejší § 234 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákona a odchylku v tomto směru v definici v Rt 45/1986 oproti Rt 53/1976-II, který se ale jinak vztahoval k témuž trestnému činu].

popř. účastenství v užším smyslu.

V odstavci druhém se výslovně upravuje použití ustanovení trestního zákoníku a jiných zákonů o organizované skupině a organizované zločinecké skupině [například § 42 písm. o), § 107 a 108, okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby]. Výjimku z tohoto pravidla představují § 361 a § 363. U § 361 je tato výjimka odůvodněna samostatným trestným činem účasti na teroristické skupině podle § 312a, u § 363 pak samostatnou úpravou beztrestnosti agenta podle § 312c.

K bodům 7 a 12 [§173 odst. 2 písm. d), § 175 odst. 3 písm. b), § 205 odst. 5 písm. b), § 206 odst. 5 písm. b), § 207 odst. 3 písm. b), § 209 odst. 5 písm. b), § 210 odst. 6 písm. b), § 211 odst. 6 písm. b), § 212 odst. 6 písm. b), § 348 odst. 3]

Tato změna navazuje na vyčlenění vyhrožování k teroristickému útoku (§ 311 odst. 2 alinea 1) do samostatného paragrafu (nově § 312f). V novém ustanovení § 312f ale rovněž dochází k rozšíření tohoto ustanovení, neboť se jeho prostřednictvím nově postihuje vyhrožování jakýmkoli teroristickým trestným činem. Do kvalifikovaných skutkových podstat se doplňuje odkaz na vyhrožování teroristickým trestným činem, což je požadavek plynoucí z rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2008/919/SVV, kterým se mění rámcové rozhodnutí 2002/475/SVV o boji proti terorismu [srov. čl. 1 odst. 1 písm. i) ve spojení s čl. 3 odst. 2 písm. d) až f)]. Do § 348 odst. 3 písm. b) se navíc doplňuje odkaz na trestný čin účasti na teroristické skupině (nově § 312a), což vyplývá z čl. 3 odst. 2 písm. f) tohoto rámcového rozhodnutí. Zároveň se navrhuje se zařadit do § 348 odst. 3 písm. b) rovněž odkaz na § 312e odst. 3, což odpovídá předpokládanému znění v současné době sjednávané směrnici o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu.

Nad rámec mezinárodních a evropských požadavků se do těchto kvalifikovaných skutkových podstat navrhuje zařadit i financování terorismu (nově § 312d), aby bylo možné postihovat přísněji i majetkovou trestnou činnost či násilnou trestnou činnost s obohacujícím prvkem i tehdy, pokud nebude prokázán záměr umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu. Ostatně v současné době je financování těmito kvalifikovanými skutkovými podstatami přísněji postihováno (srov. odkaz na § 311 v některé z těchto kvalifikovaných skutkových podstat a znění § 311 odst. 2 alinea 3).

K bodu 8 [§ 311 odst. 1 písm. f)]

Touto změnou je reagováno na nedostatek ve vztahu k čl. 7 odst. 1 písm. a) Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů (27/2007 Sb. m. s.) ve spojení s čl. 2 odst. 1 písm. a) a přílohy Mezinárodní úmluvy o potlačování financování terorismu (18/2006 Sb. m. s.)¹³. Na tento nedostatek opakovaně upozorňoval výbor Moneyval (například čtvrté kolo hodnocení, str. 38, bod 131), rovněž jej vytkli hodnotitelé FATF. Z tohoto důvodu se rozšiřuje objektivní stránka trestného činu teroristického útoku podle § 311 odst. 1 písm. f) o výrobu, jiné získávání, přechovávání, dovážení, přepravování, vyvážení, jiné dodávání nebo užití jaderného

¹³ Mezinárodní úmluva o potlačování financování terorismu požaduje postih financování činu, který představuje trestný čin spadající do rozsahu jedné ze smluv uvedených v příloze a definovaný v takové smlouvě; mezi těmito úmluvami je i Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů. Současný § 311 odst. 2 alinea 3 odkazuje na § 311 odst. 1 (srov. takové jednání [jednání uvedené v odstavci 1]), proto nedostatek v ustanovení později uvedeném představuje nedostatek i pro ustanovení prvně uvedené, tedy pro postih financování terorismu. Totéž platí i pro navrhovaný § 312c.

materiálu. Zákonná definice pojmu „jaderný materiál“ je obsažena v § 2 písm. j) bodě 1 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Prezident republiky dne 27. července 2016 podepsal vládní návrh atomového zákona (sněmovní tisk 560/0), který rovněž obsahuje definici pojmu „jaderný materiál“. Podle čl. 1 Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů (27/2007 Sb. m. s.) se jaderným materiálem rozumí plutonium s výjimkou plutonia s koncentrací izotopu plutonia-238 převyšující 80 %; uran-233; uran obohacený izotopy 235 nebo 233; uran s přírodním izotopovým složením s vyloučením uranové rudy a rudných zbytků; jakýkoli materiál obsahující jeden nebo více výše uvedených; (uranem obohaceným izotopy 235 nebo 233 se pak rozumí uran obsahující izotopy 235 nebo 233 nebo oba v takovém množství, že poměr celkového výskytu těchto izotopů k izotopu 238 je vyšší než poměr izotopu 235 k izotopu 238 vyskytující se v přírodě).

Dále se navrhuje vypustit slova „nedovoleně“ a „nedovolený“, jelikož jsou vzhledem k úmyslu vyjádřenému v návěti irelevantní. V současné době je trestný toliko výzkum bojového prostředku, nikoliv již jeho výroba, získání, přechovávání, dovezení, přeprava, vyvezení, dodání nebo užití, tato diskrepance se navrhuje odstranit. Bojovými prostředky jsou míněna zařízení, přístroje a předměty určené k nasazení v boji odlišné od zbraní (například miny). Rovněž se navrhuje rozšířit postih i o výrobu, získání, přechovávání, dovezení, přepravu, vyvezení, dodání nebo užití materiálu obdobné povahy (pojem v trestním zákoníku užitý v § 411). Jedná se o látky, které byt' nejsou primárně výbušninou, zbraní nebo bojovým prostředkem, mohou být užity s obdobným účinkem. Současná dikce je v tomto směru kritizována jako příliš úzká a nerefluktující možnost použití, respektive zneužití těchto látek nevojenským způsobem v kombinaci s běžně dostupnými civilními zařízeními či prostředky (například otrávení zdroje pitné vody běžnými chemikáliemi). Z povahy jiného obdobného materiálu tento nelze vyvíjet. S tímto rozšířením se pojí i nezbytné vypuštění slov „zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou“, neboť materiály obdobné povahy zakázány nejsou. Ke spáchání tohoto trestného činu však i nadále bude potřeba specifického úmyslu (podle § 15 postačí i úmysl eventuální) uvedeného v návěti, který však musí být spolehlivě prokázán.

K bodu 11 [§ 312a, § 312b, § 312c, § 312d, § 312e a § 312f]

Nově se navrhuje samostatně upravit trestné činy účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e) a vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f). K této změně se přistupuje primárně v návaznosti na požadavky Moneyval a FATF (více k důvodům v Závěrečné zprávě o hodnocení dopadů regulace). Drtivá většina jednání postihovaná nově navrhovanými trestnými činy je již trestná i podle současné právní úpravy, některá jednání, která mají být trestná, však v současné době nemusejí být postižitelná, respektive nemusejí být postižitelná za všech okolností, což plyne například z aplikace zásady akcesority účastenství.

Účast na teroristické skupině (nově navrhovaný § 312a) primárně vychází ze stávajícího trestného činu účast na organizované zločinecké skupině podle § 361. Obdobně jako u § 361 odst. 1 se postihuje založení teroristické skupiny (§ 361 odst. 1 alinea 1, odst. 2) i účast na činnosti teroristické skupiny (§ 361 odst. 1 alinea 2, odst. 2), navrhuje se však nepostihovat tímto ustanovením podporu teroristické skupiny (§ 361 odst. 1 alinea 3). Dosah tohoto ustanovení je však širší, neboť definice teroristické skupiny obsažená v novém § 129a (více k tomuto pojmu u bodu 6) je širší než „organizovaná zločinecká skupina určená nebo zaměřená k páčání vlastizrady, teroristického útoku nebo teroru“, jejíž založení nebo členství

v ní je postihováno podle stávajícího § 361 odst. 2 a 3.

Založením teroristické skupiny může být každá aktivita, v jejímž důsledku dojde ke vzniku takové skupiny (např. získávání členů, vytváření její vnitřní organizační struktury ve spojení s promýšlením systému utajení jejích aktivit, vytyčování její základní orientace), i když organizace zatím nevyvíjí žádnou činnost nebo vyvíjí prozatím činnost právně nezávadnou. Založení teroristické skupiny může spočívat v jejím samostatném vytvoření nebo i v přeměně nezávadné organizace na teroristickou skupinu. K jejímu vzniku není třeba žádného formálního aktu a dojít k němu může i konkludentním jednáním. Za zakladatele teroristické skupiny lze považovat osobu, resp. osoby, které iniciují její vznik (resp. se účastní kroků k němu vedoucích), a to bez ohledu na to, jaké místo v hierarchii této skupiny později zastávají (či zda se vůbec stanou jejími členy a zapojí se do její činnosti). K dokonání trestného činu účasti na teroristické skupině ve formě jejího založení dochází již konstituováním takové skupiny - tedy jejím personálním vybavením, vytvořením jejího vnitřního hierarchického uspořádání a nastavením pravidel jejího fungování - aniž by musela přímo začít vyvíjet nějakou činnost a dopouštět se kriminálního jednání.

Účastí na teroristické skupině se rozumí již prosté členství v ní (jedná se tak o ohrožující trestný čin dokonáný ve chvíli, kdy se pachatel stane členem teroristické skupiny, k čemuž postačuje neformální faktické, byť konkludentní, včlenění do teroristické skupiny, a to od počátku její existence). Podmínkou přitom není přímá aktivnější účast na činnosti teroristické skupiny, pravidlem nicméně bude zapojení členů teroristické skupiny do jejích aktivit, ať už jednáním naplňujícím znaky některého jiného úmyslného trestného činu (při splnění podmínek stanovených v § 107 bude namístež uplatnit při ukládání trestu pachateli některého jiného úmyslného trestného činu postup podle § 108), nebo jednáním, které nenaplnuje znaky některého jiného trestného činu (může jít o osobu, která pro teroristickou skupinu, resp. některé její členy, zabezpečuje některé práce nebo služby, např. ekonomické nebo právní poradenství, vytváří zázemí pro její činnost nebo pro ni opatřuje finanční zdroje). Činnosti teroristické skupiny se tak účastní i osoby vykonávající v ní určité pomocné funkce, například funkce řidičů jejích představitelů, bez toho, aby se přímo účastnili jejích trestněprávně postižitelných aktivit.

Postih *podpory teroristické skupiny* po vzoru § 361 odst. 1 alinea 3 se nenavrhuje. Toto je odůvodněno především tím, že v současné době je totožné jednání rovněž postihováno i trestným činem teroristického útoku podle § 311 odst. 2 alinea 3 („*kdo teroristickou skupinu nebo jejího člena finančně, materiálně nebo jinak podporuje*“). Podporou ve smyslu § 361 odst. 1 alinea 3 se rozumí jakákoliv forma pomoci poskytnutá takové organizaci jako celku nebo i jen jejímu jednotlivému členu, ale v zájmu takové organizace. Tohoto jednání se však může dopustit pouze osoba, která není členem takové skupiny, neboť člen obdobnou podporou naplňuje aktivně znak účasti na činnosti skupiny. Nezáleží přitom na tom, o jakou podporu se jedná, ani na tom, jestli má materiální nebo nemateriální (morální) povahu. Stejně tak nejsou rozhodující způsoby jejího poskytování. Může tedy jít o veškeré formy podpory existence a aktivit organizované zločinecké skupiny, zakrytí její existence a aktivit, znemožnění jejího odhalení a usnadnění páchání trestné činnosti v jejím zájmu. Takto chápaná podpora teroristické skupiny však je dnes postižitelná podle § 311 odst. 2 alinea 3, podle navrhované úpravy bude postižitelná podle § 312d nebo § 312e.

Sazby trestu odnětí svobody v prvním a druhém odstavci odpovídají současným sazbám v § 361 odst. 2 a 3; skutečnost, že teroristická skupina naplňuje znaky organizované zločinecké skupiny, však bude okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby [srov. § 312a odst. 2 písm. b) a odst. 3 písm. a)]. K znakům organizované zločinecké skupiny srov. § 129. Další okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je vedoucí postavení osoby v rámci

teroristické skupiny, tedy skutečnost, že osoba vystupuje v postavení vedoucího činitele nebo představitele (jedná se zvláštní vlastnost subjektu, tedy jde o speciální subjekt). Vedoucím činitelem nebo představitelem teroristické skupiny nemusí být nutně (a pouze) hlava takové skupiny. Musí však jít o osobu nadanou rozsáhlejšími rozhodovacími pravomocemi, patřící do okruhu osob řídících činnost teroristické skupiny a její aktivity. Poslední okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je skutečnost, že trestný čin byl spáchán za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Tato kvalifikační okolnost byla převzata z § 311 odst. 3 písm. h). Stav ohrožení státu se podle čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhláší na návrh vlády Parlament České republiky, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Válečný stav se podle čl. 43 odst. 1 Ústavy vyhláší bez návrhu Parlament České republiky, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Sazba trestu odnětí svobody pro tento trestný čin zůstává dostatečně široká, aby trest v konkrétním případě mohl zohlednit míru zapojení konkrétního pachatele do teroristické skupiny a individuální škodlivost jeho jednání. Podle návrhu směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/JHA o boji proti terorismu, který stanovuje minimální horní hranici trestních sazeb, má být pro vedení teroristické skupiny minimální horní hranice trestní sazby alespoň patnáct let, pro členství v teroristické skupině osm let.

Odstavec čtvrtý pak obdobně jako § 361 odst. 4 upravuje výslovný zákaz dvojího přičítání téže skutečnosti, tedy vyloučení aplikace zpřísnující úpravy § 107 a 108. Konkrétně se jedná o okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odst. 2 písm. b) a odst. 3 písm. a), případně rovněž podle odst. 3 písm. b), v ostatních případech totiž půjde o prostou teroristickou skupinu, proto nebudou ani dány podmínky aplikace zpřísnující úpravy § 107 a 108. Tento zákaz se vztahuje výlučně na tento trestný čin (srov. „*na pachatele činu uvedeného v odstavcích 1 až 3*“), proto v případě souběhu tohoto trestného činu s jiným úmyslným trestným činem, kterého se dopustí tatáž osoba ve prospěch teroristické skupiny, bude na místě (obligatorně) aplikovat zpřísnění tohoto jiného trestného činu podle § 108.

Ve vztahu k trestnému činu účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 bude trestný čin účasti na teroristické skupině trestným činem speciálním. Obdobně jako u § 361, i zde se co do podstaty fakticky kriminalizuje účastenství ve formě pomoci jako dokonaný trestný čin a postihuje jednání svou povahou blízká přípravným jednáním. Proto má aplikace § 312a přednost před aplikací § 20 odst. 1 i § 24 odst. 1 písm. c).

Požadavek na postih těchto jednání vyplývá z čl. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu, rovněž se vyskytuje v této podobě v návrhu směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu.

Zvláštní ustanovení o účinné lítosti (nově navrhovaný § 312b)

Po vzoru § 362 se navrhuje v zájmu předcházení trestné činnosti páchané ve prospěch teroristické skupiny doplnit zvláštní ustanovení o účinné lítosti, které zaručuje za splnění v zákoně stanovených podmínek beztrestnost (pouze za trestný čin účasti na teroristické skupině podle § 312a) oznamovatele. Zakotvení této okolnosti způsobující zánik trestní odpovědnosti pachatele je projevem preference zájmu na zabránění hrozícím škodlivým následkům činů dané teroristické skupiny a na napravení již vzniklých škodlivých následků takových činů před veřejným zájmem na vyvození trestní odpovědnosti zakladatelů nebo členů teroristické skupiny.

Beztrestnost agenta (nově navrhovaný § 312c)

V návaznosti na zavedení nového trestného činu účasti na teroristické skupině podle § 312a (doposud bylo částečně toto jednání postihováno podle § 361 odst. 2 a 3) je řešena v zájmu právní jistoty agenta účastnícího se činnosti teroristické skupiny jeho beztrestnost (z důvodu systematiky trestního zákoníku není možné pouze doplnit současné ustanovení § 363, rovněž tak není možné tuto problematiku upravit v rámci stávajících institutů obecné části trestního zákoníku¹⁴). Navrhovaný § 312c obsahuje legislativní zkratku agent, čímž se rozumí policista plnící úkoly jako agent podle jiného právního předpisu, tj. podle trestního řádu (v § 361 odst. 1 se užije pouze tato zkratka). Věta první je obdobou § 363 odst. 1. Jelikož však navrhovaný trestný čin účasti na teroristické skupině podle § 312a nepostihuje podporu teroristické skupiny (dnes § 361 odst. 1 alinea 3, odst. 2), neboť tato má být postihována prostřednictvím trestného činu financování terorismu podle § 312d, návrh se tak vztahuje pouze na účast (členství), nikoliv již na podporu (nečlenem) jako tomu je v dikci § 363 odst. 1. To však neznamená, že by agent nemohl jako nečlen beztrestně podporovat teroristickou skupinu (jestliže tak činí se zákonem aprobovaným cílem, tedy cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít). Tato beztrestnost vyplývá z druhého odstavce, který je obdobou § 363 odst. 2. Odstavec druhý stanovuje taxativním výčtem okruh trestných činů, kterých se agent s výše uvedeným cílem může beztrestně dopustit, kromě trestných činů dnes uvedených v § 363 odst. 2 jsou to rovněž trestné činy podle § 312d, 312e a 312f. V návaznosti na požadavky orgánů činných v trestním řízení, které aplikují v praxi toto ustanovení (vrchní státní zastupitelství, Útvar speciálních činností SKPV), se navrhuje taxativní výčet trestných činů rozšířit o některé další trestné činy, u kterých je dostatečně odůvodněna jejich potřebnost pro potírání organizované trestné činnosti. I nadále se drží koncepce, že násilné trestné činy jsou vyloučeny (výjimkou je trestný čin rvačky podle § 158 odst. 1, což je však pouze ohrožovací delikt). Z hlediska aplikace § 312c odst. 2 je nerozhodné, jestli činností agenta skutečně došlo k dosažení tohoto cíle. Klíčový je fakt, zda jednal či nejednal s takovým cílem. Zákonem aprobovaný cíl, tedy cíl odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny, se navrhuje převzít z § 363 odst. 2. Navrhuje se však zákonem aprobovaný cíl rovněž rozšířit o preventivní prvek, což lze odůvodnit zájmem na účinném předcházení teroristických útoků.

Podle současného právního stavu jsou výslovně vyloučeny z beztrestnosti agenta případy, kdy agent organizovanou zločineckou skupinu nebo organizovanou skupinu založil nebo zosnoval anebo se o to alespoň pokusil (§ 363 odst. 3) nebo kdy se stal vedoucím činitelem nebo představitelem organizované zločinecké skupiny určené nebo zaměřené na páčání teroru, teroristického útoku nebo vlastizrady anebo se o to pokusil (§ 363 odst. 1 *a contrario*). Tyto důvody vyloučení jsou zachovány i v navrhované úpravě, která reaguje na vyčlenění § 361 odst. 2 a 3 do samostatného § 312a. Tato právní úprava v podstatě brání beztrestnosti tzv. agenta provokatéra (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Teixeira de Castro c. Portugalsko ze dne 9. 6. 1998).

¹⁴ Byť se na první pohled nabízí možnost upravit beztrestnost agenta jako další případ okolnosti vylučující protiprávnost, z teoretického hlediska by tento postup byl chybný - o okolnost vylučující protiprávnost se nejedná, ostatně pokud by tomu tak bylo, nebylo by proti jednání agenta naplňujícího ostatní znaky trestného činu možné užít krajní nouzi nebo nutnou obranu.

Financování terorismu (nově navrhovaný § 312d) primárně vychází ze stávajícího trestného činu teroristického útoku podle § 311 odst. 2 alinea 3. Financování terorismu je fakticky další (zvláštní) formou trestné součinnosti, která jinak odpovídá pomoci k trestnému činu [§ 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku]. Povýšení této formy pomoci na samostatný trestný čin plyne ze snahy mezinárodního společenství účinně předcházet teroristickým útokům. Vychází se z teze, že bez finančních a materiálních zdrojů mohou teroristé a teroristické skupiny mnohem hůře operovat, tedy plánovat a organizovat teroristické útoky. Podle ustanovení čl. 2 Mezinárodní úmluvy o potlačování financování terorismu (18/2006 Sb. m. s.) jakákoliv osoba spáchá trestný čin, jestliže jakýmkoliv prostředky, přímo nebo nepřímo, protiprávně a úmyslně poskytne nebo shromáždí finanční prostředky se záměrem, aby byly použity, nebo s vědomím, že mají být použity, ať už plně nebo zčásti, za účelem uskutečnění teroristického útoku. Tento článek je pak potřeba vykládat v souladu s doporučeními FATF¹⁵.

Navrhovaným trestným činem jsou postihována dvě spolu související jednání. Prvním jednáním je samotná finanční nebo materiální podpora, druhým pak příprava k této finanční nebo materiální podpoře, tedy shromáždění finančních prostředků nebo jiných věcí.

Finanční podporou je třeba rozumět poskytování finančních prostředků, tedy peněz a jejich substitutů. Materiální podpora pak například spočívá v poskytování zbraní, ubytování, prostor, stravy, dopravních prostředků či jiného vybavení.

Oproti současnému § 311 odst. 2 alinea 3 dochází k vypuštění formy jednání spočívající v „jiné podpoře“. „Jiná podpora“ představuje určitý sběrný znak, který značně rozšiřuje dosah postihu. Pod tento znak je tak nyní možné podřadit celou řadu rozličných jednání, například propagaci, pomoc při navazování nezbytných kontaktů, pomoc v získávání a předávání potřebných informací, pomoc v pronikání do veřejně-mocenských struktur za účelem získávání přístupu k informacím umožňujícím nebo usnadňujícím páchaní teroristických útoků, pomoc usnadňující přístup ke zdrojům nutným pro nákup zbraní a výcvik členů teroristických skupin anebo pomoc při získávání falešných dokladů totožnosti. Jelikož se v návaznosti na mezinárodní a evropské požadavky přistupuje ke kazuistické právní úpravě, navrhuje se tento znak vypustit, neboť nejzávažnější formy jiné podpory budou výslovně uvedeny v trestním zákoníku. Rovněž tím dojde k odstranění výkladových problémů, zda se takto široce koncipovanou podporou myslí například i jednání vedoucí k úniku podporované osoby trestnímu stíhání (jejímu odhalení), byť by jinak poskytování takovéto podpory bylo postihováno podle obecné skutkové podstaty nadřezování (§ 366 trestního zákoníku).

Teroristou je konkrétní pachatel teroristického trestného činu, tedy trestně odpovědná osoba, která naplnila znaky skutkové podstaty některého z teroristických trestných činů nebo jeho pokusu či přípravy (§ 22). Teroristická skupina a teroristický trestný čin jsou definovány v § 129a. Členem teroristické skupiny je pak osoba účastnící se její činnosti (k tomu srov. odůvodnění k § 312a), člen teroristické skupiny tak nemusí být nezbytně teroristou ve výše uvedeném smyslu. Vždy však bude nezbytné prokázat, že některá osoba je teroristou nebo že některá skupina je teroristická, u člena pak i to, že se skutečně účastní činnosti teroristické skupiny. To však neznamená, že teroristé a členové teroristických skupin, kterým je finanční nebo materiální podpora určena, musejí být rovněž odsouzeni [to ostatně nebude v některých případech ani možné, například bude dán důvod nepřipustnosti trestního stíhání podle § 11 odst. 1 e) trestního řádu]. Obdobně tomu bude i u teroristického trestného činu – neodsouzení jeho pachatele, případně spolupachatelů, nevylučuje potrestání jeho podporovatelů. Rovněž z dikce ustanovení vyplývá, že finanční nebo materiální podpora nemusí být zaměřena na spáchání konkrétního teroristického trestného činu (srov. alternativní

¹⁵ *The FATF Recommendations*. S. 37 a 38. Dostupné z:

http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

vztah mezi pojmem teroristický trestný čin a pojmy terorista, teroristická skupina a člen teroristické skupiny), pro vznik trestní odpovědnosti podporovatele tak nemusí k spáchání, pokusu či přípravě teroristického trestného činu vůbec dojít. Postihováno je již pouhé poskytnutí finanční nebo materiální podpory, musí však být prokázáno spojení mezi pachatelem financování terorismu a teroristickou skupinou, jejím členem, teroristou nebo teroristickým trestným činem, kde je vyžadováno úmyslné zavinění alespoň ve formě smíření (§ 15 odst. 2).

Zařazení podpory a propagace terorismu (§ 312e) a vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) do výčtu jednání, jejichž financování je postihováno, souvisí s požadavky plynoucími z mezinárodního práva a z práva Evropské unie. Podle doporučení FATF¹⁶ zahrnuje financování terorismu financování cestování osob do států, které jsou odlišné od států jejich pobytu nebo státní příslušnosti, za účelem spáchání, plánování nebo přípravy teroristického útoku anebo za účelem účasti na něm, nebo poskytování či podstoupení teroristického výcviku (jednání popsané v § 312e odst. 3). V návaznosti na v čl. 2 odst. 1 písm. a) Mezinárodní úmluvy o potlačování financování terorismu (18/2006 Sb. m. s.) uvedený odkaz na čl. 7 odst. 1 písm. e) Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů (27/2007 Sb. m. s.) je nezbytné rovněž postihovat financování vyhrožování teroristickým trestným činem (jednání popsané v § 312f). Rovněž návrh směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu, počítá s tím, že v rámci kriminalizace financování terorismu bude trestné i financování vyhrožování teroristickým útokem i celé řady dalších přípravných a podpůrných jednání.

Trestnost přípravy tohoto trestného činu se oproti současné úpravě nenavrhuje (srov. § 311 odst. 4), podle mezinárodních požadavků bude postihována pouze specifická příprava k finanční nebo materiální podpoře spočívající v shromažďování finančních prostředků nebo jiných věcí v úmyslu (srov. § 15 odst. 2, jde o vyjádření úmyslu jdoucí nad rámec objektivní stránky, postačuje tedy úmyslné zavinění alespoň ve formě smíření¹⁷), aby jich bylo užito k finanční nebo materiální podpoře.

Finančními prostředky se rozumí peníze a jejich substituty, věcmi pak v souladu s § 489 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Věci se dělí na hmotné a nehmotné (podle § 496 občanského zákoníku je hmotná věc ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu a nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty). Dále se věci dělí na věci movité a nemovité (podle § 498 občanského zákoníku jsou nemovité věci pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon, veškeré další věci, ať je jejich podstata hmotná nebo nehmotná, jsou movité). Pojem „jiná věc“ tak komplexně zahrnuje všechno, co není finančním prostředkem, čím lze materiálně podporovat terorismus, tedy nemovitosti, movité věci, pohledávky a jiná majetková práva, listiny, údaje atd. Shromažďování prostředků se podle zkušeností děje například maskováním za různé církevní či humanitární sbírky, nadace apod., ale může spočívat i v jiné spolupráci při získávání prostředků pro daný účel. Není rozhodující, jakého původu jsou prostředky určené k financování terorismu; může jít o zcela legálně, ale i nezákonně získané prostředky. O financování terorismu půjde i v případě, že k podpoře má být využita jen část shromážděných prostředků.

¹⁶ *The FATF Recommendations*. S. 37. Dostupné z:

http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

¹⁷ SOLNAŘ, V. et al. *Systém českého trestního práva*. Část druhá - základy trestní odpovědnosti. 1. vyd. Praha: Novatrix, 2009. S. 330.

Předkladatel návrhu zákona oproti současnému stavu nestaví financování terorismu naroveň samotnému terorismu, což se odráží v mírném snížení trestní sazby za toto jednání. Podle návrhu směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/JHA o boji proti terorismu, který stanovuje minimální horní hranice trestních sazeb, má být pro teroristický útok minimální horní hranice přísnější než ta, kterou by bylo možné uložit v případě, že by se jednalo o též jednání, ovšem bez návaznosti na terorismus (to neplatí, pokud se jedná o nejpřísnější trest, který lze uložit podle národního práva). Pro vedení teroristické skupiny má být stanovena minimální horní hranice trestní sazby alespoň patnáct let, pro členství v teroristické skupině osm let, pro financování a podporu terorismu pak je pouze obecně stanoveno, že tresty mají být účinné, proporcionální a odrazující a mají umožňovat extradici [horní hranicí trestní sazby nejméně 1 rok - § 205 odst. 2 písm. d) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci]. Již z tohoto stanovení minimálních horních hranic trestních sazeb je patrné, že typová škodlivost „teroristických“ jednání je i na evropské úrovni vnímána jako rozdílná. Navrhovaná sazba trestu odnětí svobody pro tento trestný čin přitom zůstává dostatečně široká, aby trest v konkrétním případě mohl vystihnout povahu a rozsah poskytnuté nebo připravované podpory pachatele.

Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby jsou zvoleny tak, aby odpovídaly charakteru tohoto trestného činu. K velkému rozsahu srov. § 138. Stav ohrožení státu se podle čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhláší na návrh vlády Parlament České republiky, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Válečný stav se podle čl. 43 odst. 1 Ústavy vyhláší bez návrhu Parlament České republiky, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Členem organizované skupiny se nemyslí člen teroristické skupiny samotné (vnitřní podporování), ale člen organizované skupiny odlišné od teroristické skupiny (vnější podporování), neboť vnitřní podpora bude postihována jako účast na teroristické skupině podle § 312a.

Ve vztahu k trestnému činu účasti na teroristické skupině podle § 312a bude trestný čin financování terorismu subsidiárním, čemuž odpovídá i výše trestních sazeb. Člen teroristické skupiny, který tuto skupinu bude finančně nebo materiálně podporovat, tak bude činit v rámci své účasti na činnosti (stejně tomu bude u podpory člena nebo teroristického trestného činu této teroristické skupiny nebo teroristy, který je členem takovéto skupiny). Financování terorismu fakticky kriminalizuje účastenství ve formě pomoci jako dokonáný trestný čin, proto má aplikace § 312d přednost před aplikací § 24 odst. 1 písm. c) ve vztahu k teroristickým trestným činům.

Podpora a propagace terorismu (nově navrhovaný § 312e) obsahuje více rozdílných samostatných skutkových podstat, pro něž byl zvolen tento souhrnný název, byť ne pro všechny je zcela přiléhavý. V odstavci prvním jsou obsaženy speciální formy podněcování k trestnému činu (§ 364) a schvalování trestného činu (§ 365 odst. 1 a 2). V odstavci druhém a třetím jsou pak uvedeny jednání přípravného a podpůrného charakteru.

Odstavec 1 alinea 1 postihuje veřejné podněcování ke spáchání teroristického trestného činu. Díkce současného § 311 odst. 2 alinea 2 byla zachována, použitím odkazu na teroristický trestný čin došlo k rozšíření trestnosti o podněcování k trestnému činu vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru a o podněcování k trestnému činu teroru. Za podněcování se považuje každý projev, který je způsobilý vyvolat u jiných osob náladu nebo rozhodnutí spáchat trestný čin. Nezáleží na formě projevu (ústní, písemná, grafická apod.) ani na způsobu provedení, když může jít o podněcování přímé i nepřímé. Trestný čin je dokonán projevem, kterým chce pachatel takové rozhodnutí vzbudit. Z hlediska naplnění skutkové

podstaty je bezvýznamné, zda a s jakou odezvou se podněcování setkalo, tedy zda pachatel dosáhl sledovaného účelu. Nevyžaduje se, aby trestný čin, ke kterému pachatel podněcuje, byl skutečně spáchán. Podněcování je pojem širší než návod. Podněcovat lze ke kterékoli formě teroristického útoku, přičemž takové podněcování může být adresováno neurčitému okruhu osob. Návod k trestnému činu naproti tomu musí mít určitého adresáta.¹⁸ K veřejnému spáchání trestného činu srov. § 117. K trestnému činu podněcování k trestnému činu podle § 364 je tento trestný čin ve vztahu speciality.

Odstavec 1 alinea 2 postihuje schvalování teroristického trestného činu. Toto jednání v současném § 311 odst. 2 není výslovně uvedeno. V současné době je toto jednání postihováno buď jako trestný čin schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1, případně by bylo teoreticky možné podřadit toto jednání pod jinou podporu ve smyslu § 311 odst. 2 alinea 3. Veřejné podněcování ve smyslu čl. 3 bod 1 písm. a) rámcového rozhodnutí 2002/475/SVV, ve znění rámcového rozhodnutí 2008/919/SVV, je chápáno jako šíření nebo jiné zpřístupnění zprávy veřejnosti s úmyslem podnítit spáchání teroristického útoku, pokud toto jednání přímo či nepřímo obhajující [advocating] teroristické útoky způsobí nebezpečí, že může být spáchán jeden či více takových teroristických útoků. Podněcování je tak podle tohoto rámcového rozhodnutí širší a překrývá se rovněž se schvalováním ve smyslu § 365 odst. 1, jehož objektem je zájem na potlačování zločinnosti tím, že zákon stíhá projevy, které jsou způsobilé vytvořit podmínky a nálady příznivé pro spáchání trestných činů. Schvalováním proto bude nutné chápat i obhajování, ať už výslovné nebo i konkludentní, jež otevřeně anebo i skrytě schvaluje konkrétní teroristický trestný čin. Vychvalováním pachatele pro spáchaný teroristický trestný čin se rozumí jeho pozitivní hodnocení, které je motivováno kladným vztahem k teroristickému trestnému činu, jehož se dopustil. K veřejnému spáchání trestného činu srov. § 117. K naplnění této skutkové podstaty může dojít jen po spáchání schvalovaného teroristického trestného činu (srov. dikci „spáchaný teroristický trestný čin“). Pokud je o schvalování ve vztahu ke konkrétnímu trestnému činu, který má být teprve spáchán, v úmyslu utvrdit pachatele v rozhodnutí trestný čin spáchat, jedná se o pomoc k trestnému činu podle § 24 odst. 1 písm. c). Na trestnost jednání však nemá vliv, byl-li již, respektive bude-li vůbec, pachatel schvalovaného teroristického trestného činu odsouzen.¹⁹ K trestnému činu schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 je tento trestný čin ve vztahu speciality.

Odstavec 2 písmeno a) postihuje jednání, které lze charakterizovat jako verbování osob ke spáchání teroristického trestného činu nebo účasti na teroristické skupině. Toto jednání je v současné době možné postihnout jako návod k teroristickému útoku nebo účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, 2. Výslovným zakotvením tohoto trestného činu se vyhovuje požadavku plynoucím z čl. 3 odst. 2 písm. b) rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2008/919/SVV, kterým se mění rámcové rozhodnutí 2002/475/SVV o boji proti terorismu. K úspěšnému zverbování osoby nemusí dojít, trestný bude i pouhý pokus (§ 21). Pokud člen teroristické skupiny verbuje osoby v rámci své účasti na teroristické skupině, bude zřejmě na místě kvalifikovat takové jednání jako trestný čin účasti na teroristické skupině podle § 312a odst. 1 nebo 1, 2 písm. b).

Odstavec 2 písmeno b) postihuje poskytování informací nebo výcviku pro účel spáchání teroristického trestného činu. Ve vztahu ke skutečnosti, že poskytnuté informace a výcvikem získané dovednosti budou použity pro účel spáchání teroristického trestného činu, bude potřeba úmysl přímý (účel, stejně jako cíl, je projevem intenzity a kvality vůle, pachatel ho

¹⁸ ŠÁMAL, P. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. S. 3058.

¹⁹ ŠÁMAL, P. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. S. 3355.

musí přímo chtít dosáhnout – není tedy jen srozuměn²⁰). V současné době lze toto jednání postihovat jako pomoc k teroristickému trestnému činu, jelikož se však uplatňuje princip akcesority účastenství, pro případ, že nedojde alespoň k pokusu teroristického trestného činu, bude osoba poskytující výcvik zcela beztrestná. Z tohoto důvodu v současné době není dostatečně splněn požadavek čl. 3 odst. 2 písm. c) rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2008/919/SVV, kterým se mění rámcové rozhodnutí 2002/475/SVV o boji proti terorismu. Poskytnutím se myslí jakákoliv forma zpřístupnění informací nebo dovedností, tedy i prostřednictvím internetu (i v tomto případě ale bude muset být prokázána subjektivní stránka ke všem znakům této skutkové podstaty). Zbraní se rozumí střelná, jaderná, biologická nebo chemická zbraň či cokoli jiného, čím je možno činit útok proti tělu důraznějším (§ 118 části věty za středníkem). Výbušninou jsou pak podle § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, látky a předměty, které jsou uvedeny v Příloze A Evropské dohody o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) zařazené do třídy 1 těchto látek, pokud nejde o střelivo a vojenskou municí. Za nebezpečné látky lze považovat látky uvedené v příloze 3 vyhlášky č. 208/2008 Sb., kterou se provádí zákon o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní, z logiky věci však budou nebezpečnými látkami i vysoce nebezpečné látky uvedené v příloze 2 téže vyhlášky. Demonstrativní výčet („a jiných obdobných metod nebo technik“) umožňuje podřadit pod tento trestný čin rovněž další metody nebo techniky, které mohou být použity ke spáchání teroristického trestného činu (pilotování letadla aj.). Trestný čin je dokonán již pouhým poskytnutím informací nebo výcviku, nezáleží tedy na tom, zda k teroristickému trestnému činu vůbec dojde, ani v jaké vývojové fázi tento čin je. Toto ustanovení fakticky kriminalizuje účastenství ve formě pomoci jako dokonáný trestný čin, proto má aplikace § 312e odst. 2 písm. b) přednost před aplikací § 24 odst. 1 písm. c) ve vztahu k teroristickým trestným činům.

Odstavec 2 písmeno c) postihuje přijetí informací nebo výcviku od jiné osoby, ale rovněž i samostatné získání informací nebo osvojení si dovedností (srov. dikci neobsahující znak „od jiné osoby“) za účelem [k pojmu „účel“ srov. odstavec 2 písmeno b)] spáchání teroristického trestného činu. Tato jednání by dnes bylo možné postihovat jako přípravu k teroristickým trestným činům. Požadavek na postih podstoupení výcviku pro Českou republiku bude vyplývat ze sjednávané směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu, a v případě ratifikace z Úmluvy Rady Evropy o prevenci terorismu a jejího Dodatkového protokolu (srov. čl. 3 Dodatkového protokolu). Jelikož toto jednání představuje samostatně dokonáný trestný čin, za který jsou stanoveny nižší sazby odnětí svobody než za teroristické trestné činy, navrhuje se podstoupení výcviku poskytovaného jinými osobami doplnit rovněž o kriminalizaci samostatného obstarání si informací či osvojení si dovedností. V opačném případě by samostatné obstarání bylo přísněji postižitelné (§ 20 odst. 2) než přijetí informací nebo výcviku od jiné osoby. Toto ustanovení fakticky kriminalizuje přípravu jako dokonáný trestný čin, proto má aplikace § 312e odst. 2 písm. c) přednost před aplikací § 20 ve vztahu k teroristickým trestným činům.

Odstavec 2 písmeno d) představuje dílem zvláštní formu trestné součinnosti, která má jinak svoji obdobu v návodu (poskytne nebo slíbí odměnu nebo odškodnění za účelem najmutí) nebo pomoci (poskytne nebo slíbí odměnu nebo odškodnění za účelem utvrzování) k trestnému činu [§ 24 odst. 1 písm. b) a c) trestního zákoníku], dílem pak příprava k této zvláštní formě součinnosti (pořádá sbírku) a dílem jde o zvláštní formu schvalování trestného

²⁰ SOLNAŘ, V. et al. *Systém českého trestního práva. Část druhá - základy trestní odpovědnosti*. 1. vyd. Praha: Novatrix, 2009. S. 330.

činu podle § 365 odst. 2 (všechny uvedené jednání po spáchání teroristického trestného činu). Z uvedeného tedy plyne, že oproti § 365 odst. 2, který se vztahuje pouze na trestný čin již spáchaný, navrhované ustanovení postihuje i jednání, jejichž cílem je motivovat jinou osobu ke spáchání teroristického trestného činu. Toto ustanovení tak reaguje na v současném světě stále obvyklejší slib a případné poskytnutí odměny pozůstalým po pachatelích sebevražedných teroristických útoků. K dokonání trestného činu není vyžadován znak veřejnosti, na druhou stranu lze uvažovat i o veřejném slíbení odměny či odškodnění neurčitému okruhu osob [srov. okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odst. 3 písm. a)]. Rovněž není podmínkou, aby pachatel teroristického trestného činu již byl potrestán, přičemž k jeho potrestání ani dodatečně vůbec nemusí dojít. Ve vztahu k zvláštní formě návodu a pomoci nemusí dojít ani ke spáchání, pokusu či přípravě teroristického trestného činu, rozhodující je poskytnutí nebo slíbení za tímto specifickým účelem (postihováno je již pouhé poskytnutí nebo slíbení). Slib je vyjádření závazku poskytnout odměnu nebo odškodnění, jestliže dojde ke spáchání teroristického trestného činu. Slib směřuje do budoucna, má se realizovat až po splnění další podmínky či podmínek. Odměnou může být jakákoli finanční či materiální výhoda poskytnutá nebo slíbená jinému (tedy nejen pachateli [ve smyslu § 22] jako tomu je u § 365 odst. 2) nebo pro jiného (tedy nejen pro osobu jemu jako tomu je u § 365 odst. 2). Odškodněním je poskytnutí náhrady (v penězích nebo jiným způsobem) za újmy spojené se spácháním teroristického trestného činu, především pak s případným trestem. O pořádání sbírky na odměnu nebo odškodnění půjde, jestliže pachatel sám sbírá peníze nebo věci na takový účel nebo sbírku organizuje nebo se na jejím pořádání spolupodílí např. tím, že dary shromažďuje. Pachatel nemusí sbírku pořádat výlučně sám, na jejím pořádání se může podílet více osob, které mají úkoly spojené se sbírkou rozděleny (jeden vyhledává dárce, další dary shromažďuje atd.), anebo jsou činné paralelně s tím, že celkový společný výnos z této jejich činnosti je určena jako odměna nebo odškodnění za trest. O trestný čin podle tohoto ustanovení však nepůjde, jestliže někdo sice poskytne osobám blízkým pachateli např. finanční prostředky, ale z pohnutek osobních, rodinných, charitativních, nikoliv tedy jako odměnu nebo odškodnění za spáchání teroristického trestného činu. Trestný čin financování terorismu (§ 312d) bude k tomuto ustanovení subsidiárním (jedná se o finanční nebo materiální podporu za specifickým účelem, souběh tak bude vyloučen). Finanční a materiální podporu teroristovi za jiným účelem tak bude nutné kvalifikovat jako trestný čin financování terorismu. K trestnému činu schvalování trestného činu podle § 365 odst. 2 je tento trestný čin ve vztahu speciality. Toto ustanovení fakticky dílem kriminalizuje účastenství ve formě návodu a pomoci jako dokonání trestný čin, proto má aplikace § 312e odst. 2 písm. d) přednost před aplikací § 24 odst. 1 písm. b) a c) ve vztahu k teroristickým trestným činům.

Odstavec 3 písmeno a) a b) postihují jako předčasně dokonání čin další z forem přípravy teroristických trestných činů, konkrétně jde o vycestování do zahraničí z některého z uvedených důvodů. Požadavek na postih tohoto jednání pro Českou republiku bude vyplývat ze sjednávané směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu a z Úmluvy Rady Evropy o prevenci terorismu a jejího Dodatkového protokolu (srov. čl. 4 Dodatkového protokolu) v případě jejich ratifikace. Vždy bude nezbytné prokázat specifický účel vycestování - samotné vycestování, byť do země či její části zmítané válečným konfliktem nebo ovládané teroristy, nelze bez dalšího postihnout podle tohoto ustanovení, neboť si lze představit vycestování do takových zemí i z legitimních důvodů, například z důvodu poskytování humanitární pomoci. Návrh směrnice i čl. 4 Dodatkového protokolu požaduje rovněž postih vycestování za účelem podstoupení či poskytnutí výcviku k terorismu, z tohoto důvodu je navrhován výslovný odkaz na odst. 2 písm. b) a c). Rovněž je vyžadován postih vycestování za účelem účasti na teroristické skupině a na vyhrožování teroristickými útoky. Tato ustanovení fakticky

kriminalizují přípravu jako dokonáný trestný čin, proto má aplikace § 312e odst. 3 písm. a) nebo b) přednost před aplikací § 20 ve vztahu k uvedeným trestným činům. Návrh směrnice a Dodatkový protokol rovněž požadují postih financování, organizování nebo jiné usnadnění vycestování. Financování vycestování je výslovně pokryto trestným činem financování terorismu podle § 312d (srov. odkaz na § 312e), organizování a jiné usnadnění vycestování se navrhuje výslovně neupravovat. Organizování vycestování bude trestné jako účastenství ve formě organizátorství k trestnému činu podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 písm. a) nebo b), jiné usnadnění vycestování pak jako účastenství ve formě pomoci k trestnému činu podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 písm. a) nebo b).

Odstavec 4 obsahuje okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby zvolené tak, aby odpovídaly charakteru jednotlivých skutkových podstat. K veřejnému spáchání trestného činu srov. § 117. Členem organizované skupiny se rozumí i člen teroristické skupiny, pokud to z podstaty věci nebude vyloučeno. Stav ohrožení státu se podle čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhláší na návrh vlády Parlament České republiky, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Válečný stav se podle čl. 43 odst. 1 Ústavy vyhláší bez návrhu Parlament České republiky, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Dítě (k dítěti srov. § 126) není v kvalifikované skutkové podstatě podle písm. d) pouhým předmětem útoku, proto je navrhovaná formulace „vůči dítěti“ obdobně jako u § 166 odst. 3 písm. c), nikoliv formulace „na dítěti“ jako tomu je například u § 140 odst. 3 písm. c), kde je dítě předmětem útoku.

Vyhrožování teroristickým trestným činem (nově navrhovaný § 312f) vychází ze stávajícího trestného činu teroristického útoku podle § 311 odst. 2 alinea 1 („*kdo vyhrožuje teroristickým útokem*“). Oproti současné právní úpravě však dochází k rozšíření trestnosti i na vyhrožování trestným činem teroru (§ 312) a vlastizrady spáchané ve formě teroristického útoku nebo teroru (§ 310), k pojmu teroristický trestný čin více u bodu 6. Vyhrožováním se rozumí hrozba újmou, jejíž obsah je konkretizován jednáním uvedeným alespoň v některém teroristickém trestném činu. Výhrůžky musí být míněny vážně, není však podmínkou, aby byly způsobilé vzbudit důvodnou obavu z toho, že pachatel čin, kterým hrozí, skutečně uskuteční.²¹ Sazba trestu odnětí svobody pro tento trestný čin se navrhuje dostatečně široká, aby trest v konkrétním případě mohl vystihnout povahu a rozsah jednání pachatele. Nově se upravuje výčet okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby tak, aby odpovídal charakteru toho trestného činu. Požadavek na postih tohoto jednání vyplývá z čl. 1 odst. 1 písm. i) rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu, rovněž se vyskytuje v této podobě v návrhu směrnice o boji proti terorismu a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV, o boji proti terorismu. Dílem vychází rovněž z čl. 7 odst. 1 písm. e) Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů (27/2007 Sb. m. s.).

K bodu 13 [§ 361 odst. 2]

V současné době není přísněji postihováno vedení prosté (neterroristické) organizované zločinecké skupiny [§ 361 odst. 3 se vztahuje pouze na organizovanou zločineckou skupinu určenou nebo zaměřenou k páčání vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312)]. Navrhuje se proto zavést okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby spočívající ve spáchání trestného činu podle § 361 odst. 1 v postavení vedoucího činitele nebo představitele.

²¹ DRAŠTÍK, A. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. K § 311 bodu 42.

K bodům 14 a 15 [§ 361 odst. 3]

Tyto body souvisejí se zavedením nového trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), který rovněž postihuje jednání popsané v odstavcích 2 a 3. K trestnému činu účasti na teroristické skupině více u bodu 11.

K bodům 16 až 18 [§ 363]

Dílem se jedná o legislativně technickou změnu provedenou v návaznosti na zavedení legislativní zkratky „agent“ v § 312c odst. 1 a na taxativní výčet trestných činů v § 312c odst. 2, které tomuto ustanovení předcházejí (na taxativní výčet se proto navrhuje pouze odkázat), dílem tento bod reaguje na zrušení § 361 odst. 3. Dále se navrhuje zákonem aprobovaný cíl rovněž rozšířit o preventivní prvek, což lze odůvodnit zájmem na účinném předcházení tohoto typu trestné činnosti.

Současné omezení beztrestnosti agenta pouze na jednání popsané v § 361 odst. 1 a 2 (omezené dále § 363 odst. 3) zachovává trestnost jednání agenta popsané pouze v § 361 odst. 3, tedy agenta, který je vedoucím činitelem nebo představitelem organizované zločinecké skupiny určené nebo zaměřené k páčání vlastizrady, teroristického útoku nebo teroru. Při striktním výkladu tak současná právní úprava při výkladu *a contrario* aprobuje, aby agent byl beztrestně vedoucím činitelem nebo představitelem prosté (neteroristické) organizované zločinecké skupiny, čímž umožňuje fakticky činnost tzv. agenta provokatéra (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Teixeira de Castro c. Portugalsko ze dne 9. 6. 1998).

K bodům 19 až 21 [§ 366 odst. 2 písm. a), § 367 a § 368]

Tyto změny navazují na zavedení nových ustanovení § 312a, § 312d, § 312e a § 312f, které postihují jednání doposud popsaná v § 311 odst. 2 a § 361 odst. 2 a 3.

Do § 366 odst. 2 písm. a) se navrhuje doplnit oproti současnému stavu (dnešní § 311 odst. 2 obsahuje navrhované § 312d, § 312e a § 312f) rovněž odkaz na § 312a (dnešní § 361 odst. 2 a 3, který dnes v taxativním výčtu uveden není). Doplnění taxativně uvedených nejzávažnějších trestných činů, u kterých je prolomen princip beztrestnosti nadřování ve prospěch osoby blízké, o trestný čin účasti na teroristické skupině, je odůvodněno snahou postihnout jakoukoliv pomoc teroristům, a to i následnou, tedy pomoc poskytnutou pachateli trestného činu až po dokonání, resp. ukončení trestného činu, i když tato součinnost nebyla přislíbena před spácháním činu. V současné době je navíc možné postihnout toto jednání jako „jinou podporu“ (s jinou podporou v této podobě však již tento návrh nepočítá). Podle literatury může mít „jiná podpora“ podobu jakékoli formy pomoci poskytované teroristům nebo teroristickým skupinám i po spáchání trestného činu teroristického útoku, pokud jim tím pachatel úmyslně poskytuje podporu např. proto, aby unikli trestnímu stíhání (odhalení), byť je jinak poskytování takové podpory pachateli postihováno podle obecné skutkové podstaty nadřování (§ 366).²²

V § 367 odst. 1 dochází pouze k aktualizaci příslušných ustanovení, k žádné věcné změně nedochází. V § 367 odst. 2 se oproti současnému stavu navrhuje doplnit rovněž § 312a (dnešní § 361 odst. 2 a 3, který dnes v taxativním výčtu uveden není), důvody platí stejné jako u § 366 odst. 2 písm. a). I nadále je však zaručena beztrestnost tomu, kdo nepřekazí některý z trestných činů uvedených z důvodů a za okolností, kdy nelze po takové osobě spravedlivě

²² DRAŠTÍK, A. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. K § 311 bodu 46.

žádat překažení trestného činu (bez značných nesnází, aniž by sebe uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví nebo jiné závažné újmy).

Do taxativního výčtu v § 368 odst. 1 se navrhuje nezařadit trestný čin vyhrožování terorismem (§ 312f), neboť například při veřejném vyhrožování terorismem by mělo povinnost oznamovat spáchání tohoto trestného činu velké množství osob.

K článku II [změna trestního řádu]

K bodu 1 [§ 17 odst. 1 písm. d)]

Stanovuje se věcná příslušnost krajského soudu k řízení v prvním stupni o trestných činech účast na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku), financování terorismu (§ 312d trestního zákoníku), podpora a propagace terorismu (§ 312e trestního zákoníku) a vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f trestního zákoníku). Tyto trestné činy ve svých základních skutkových podstatách (dolní hranice činí dvě nebo tři léta) by podle obecného pravidla obsaženého v § 17 odst. 1 (krajský soud koná v prvním stupni řízení o trestných činech, jejichž dolní hranice činí nejméně pět let) spadaly do věcné příslušnosti okresních soudů. Podle předkladatele se však jedná o závažný (srov. horní hranici trestní sazby) a specifický typ trestné činnosti, což odůvodňuje jejich výslovné zakotvení věcné příslušnosti krajských soudů. Rovněž s výjimkou § 361 odst. 1, 2 trestního zákoníku všechny tyto trestné činy dnes obsažené v § 311 odst. 2 splňovaly požadavek stanovený v § 17 odst. 1 (dolní hranice u § 311 je pět let), nejde tedy o změnu proti současnému stavu.

K bodu 2 [§ 88 odst. 9 a § 88a odst. 3]

Tato změna vylučuje informování o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (§ 88) a informování o nařízení zjišťování údajů o telekomunikačním provozu (§ 88a) v řízení o trestném činu účasti na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku). Jelikož výčty obsahují odkaz na trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361 trestního zákoníku), nedochází tak k rozšíření případů, kdy se tyto informace nepodávají. Vyloučení není v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva v případě odposlechů telefonních hovorů (srov. rozsudek ve věci Klass a ostatní proti Německu ze dne 6. září 1978, A č. 28, ve věci stížnosti č. 5029/71).

K článku III [změna zákona o zbraních]

Tato změna navazuje na zavedení nových ustanovení § 312a, § 312d, § 312e a § 312f trestního zákoníku, které postihují jednání doposud popsaná v § 311 odst. 2 a § 361 odst. 2 a 3 trestního zákoníku. Podmínky bezúhonnosti fyzické osoby tak nejsou věcně měněny.

K článku IV [změna zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim]

Na nově zaváděné skutkové podstaty trestných činů se vztahuje zásada univerzality (srov. čl. I bod 1), což se musí odrazit i v § 4 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

K článku V [účinnost]

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti již prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, což je nejkratší varianta, která za všech okolností zaručuje alespoň patnáctidenní legisvakanční lhůtu, má-li zákon nabýt účinnosti k prvnímu dne kalendářního měsíce. Takto krátká legisvakanční lhůta je odůvodněna potřebou urychlených změn, které mohou významně ovlivnit evaluaci České republiky ze strany FATF a Moneyval.

V Praze dne 27. července 2016

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav Sobotka v.r.

Ministr spravedlnosti:

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D., v.r.